

## **TALOUSARVIOALOITE 180/2005 vp**

### **Määrärahan osoittaminen opintokeskusten opintokerhotoimintaan**

#### ***Eduskunnalle***

Hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman keskeisenä painotuksena on suomalaisen ja eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan merkitys kansalaiskeskustelun paikkana ja demokratian edellyttämien valmiuksien kehittäjänä. Siinä syntyvän sosiaalisen pääoman merkitys nähdään perustavan tärkeäksi. Demokratia edellyttää tietoista aktiiviseen ja demokraattiseen kansalaisuuteen kohdistuvaa kasvatusta. Tämä näkyy myös politiikkaohjelman ensimmäisenä keskeisenä tavoitteena.

Opintokeskukset ovat vapaan sivistystyön alalla selkeimmin nimenomaan kansalaisyhteiskunnan oppilaitoksia. Niiden ylläpitäjät ovat kansalaisjärjestöjen muodostamia sivistysjärjestöjä, joiden aatetausta kattaa koko kansalaisjärjestökentän poliittisista puolueista ammatillisiin, sosiaalialan, harrastustoiminnan ja uskonnollisiin järjestöihin. Opintokeskusten toiminnan ydinalue on opintoyhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa. Valtaosa opintokeskusten koulutus- ja opintotoiminnasta tapahtuu välittömästi kansalaisjärjestöjen sisällä ja osana niiden toimintaa. Opintokeskukset tukevat ja edistävät yksilöiden persoonallista kehittymistä erityisesti yhteisöjen jäseninä ja aktiivisina kansalaisina. Ne mieltävät tehtäväkseen kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuuden lisäämisen ja demokratian vahvistamisen kansalaistoiminnan ruohonjuuritasolla. Opintokeskukset toteuttavat näin kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman päämääriä kaikessa toiminnassaan. Niiden osuus koko vapaan sivistys-

työn kansalaiskasvatukseen ja -vaikuttamiseen liittyvien sisältöjen toteuttamisesta on keskeinen.

Opintokeskusten omaleimaisin työmuoto, opintokerho, on kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman kannalta erityisen merkittävä. Opintokerho on vapaasti muodostettu opintoryhmä, jonka jäsenet määrittelevät itse oppimistavoitteensa. Opintokerho on parhaimmillaan yksi sosiaalisen pääoman syntyminen dynamoista, koska se syntyy kansalaistoiminnan keskellä, tavallisesti osana järjestötoimintaa. Opintokerho on lähellä arkielämää ja tarjoaa kohtauspaikan, jossa voidaan etsiä uutta tietoa ja uusia ratkaisuja kokemuksi vaihtaen ja niistä keskustellen. Opintokerho tukee sosiaalisten verkostojen rakentumista ja ihmisten toimintaa niissä.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmassa on selkeä tilaus opintokerhoille. Opintokeskukset ovat myös ryhtyneet määrätietoisesti kehittämään tätä toimintamuotoaan yhteistyössä opetusministeriön kanssa. Asiaa koskeva esiselvitys valmistui toukokuussa, ja siihen perustuvia kehittämisprojekteja ollaan parhaillaan käynnistämässä. Opintokerhon kehittämisessä tarvitaan sekä ohjaustoiminnan vahvistamista että muita kehittämistoimia.

Hallituksen esityksessä valtion vuoden 2006 talousarvioksi on tehty rakenteellisia muutoksia. Tällöin on mm. vähennetty opintokerhojen valtionosuuksien rahoitusta 433 000 eurolla. Vähennys on yli 30 % edellisen vuoden määrästä. Tämä merkitsee dramaattista heikennystä opintokes-

**TAA 180/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.**

kusten omaleimaisimman toimintamuodon kohdalla. Opintokerhojen rahoitus tulisiikin palauttaa vuoden 2005 tasolle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 26.69.55 lisäyksenä 433 000 euroa opintokeskusten opintokerhotoimintaan.*

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Sinikka Hurskainen /sd  
Minna Lintonen /sd  
Jutta Urpilainen /sd  
Esko Ahonen /kesk  
Tuomo Hänninen /kesk  
Marja Tiura /kok  
Säde Tahvanainen /sd  
Markku Laukkanen /kesk  
Reijo Paajanen /kok  
Esa Lahtela /sd  
Kalevi Olin /sd

Marjaana Koskinen /sd  
Kirsi Ojansuu /vihr  
Heli Paasio /sd  
Pia Viitanen /sd  
Anneli Kiljunen /sd  
Pentti Tiusanen /vas  
Kaarina Dromberg /kok  
Raija Vahasalo /kok  
Tatja Karvonen /kesk  
Rauno Kettunen /kesk